

Na temelju Zakona o zaštiti na radu (Narodne novine 71/2014.) i Statuta Veterinarskog fakulteta Fakultetsko vijeće na 18 sjednici održanoj 22. travanja 2015. prihvatilo je

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se pravilnikom uređuju prava, obveze i odgovornosti radnika Veterinarskog fakulteta u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Fakultet) te provođenje i unapređivanje zaštite na radu prema odredbama Zakona o zaštiti na radu i drugih propisa, sa svrhom da se svim osobama na radu osiguraju uvjeti rada bez opasnosti za život i zdravlje.

Članak 2.

Zaštita na radu sastavni je dio organizacije rada i izvođenja radnog procesa, a ostvaruje se obavljanjem poslova zaštite na radu i primjenom propisanih, kolektivno ugovorenih kao i osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu te naređenih mjera i internih uputa poslodavca (osoba s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima).

Članak 3.

Odredbe ovog pravilnika odnose se na sve osobe koje sudjeluju u radu.

Osobe koje sudjeluju u radu su:

- 1) Radnik je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca.
- 2) Osoba na radu je fizička osoba koja nije u radnom odnosu kod tog poslodavca, ali za njega obavlja određene aktivnosti, odnosno poslove (osoba na stručnom osposobljavanju za rad; osoba koja radi na određenim poslovima u skladu s posebnim propisom; redoviti student i slično).

Članak 4.

Mjesto rada je svako mjesto na kojemu radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju ići, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za poslodavca, kao i svaki prostor, odnosno prostorija koja poslodavcu služi za obavljanje poslova i koja je pod njegovim izravnim ili neizravnim nadzorom.

Izdvojeno mjesto rada je mjesto rada u kojemu radnik ugovoreni posao obavlja kod kuće ili u drugom prostoru koji nije prostor poslodavca.

Članak 5.

Radi provođenja i unapređivanja zaštite na radu ovim se pravilnikom utvrđuje organizacija i način provođenja mjera zaštite na radu.

Osobito se propisuju:

1. organiziranje i provedba zaštite na radu
2. odgovornost za štetu na radu i u vezi s radom
3. osposobljavanje za rad na siguran način
4. obavješćivanje i savjetovanje
5. poslovi s posebnim uvjetima rada
6. posebno osjetljive skupine radnika
7. sredstva rada, osobna zaštitna oprema i mjesta rada
8. tehnologija rada i radni postupci
9. radni okoliš
10. stres na radu ili u vezi s radom
11. sigurnosni znakovi, pisane obavijesti i upute
12. strani radnici
13. zaštita od požara i eksplozije, neposrednog i značajnog rizika, evakuacija i spašavanje
14. pružanje prve pomoći
15. zaštita nepušača, zabrana pijenja alkohola i uzimanja drugih sredstava ovisnosti
16. evidencije, isprave i obavijesti
17. zdravstvena zaštita na radu
18. obveze prema tijelima nadzora
19. prijelazne i završne odredbe.

II. ORGANIZIRANJE I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU

Članak 6.

Fakultet je dužan organizirati poslove zaštite na radu u skladu s odredbama zakona, propisa i pravila zaštite na radu, osigurati njihovo redovito izvršavanje tako da se svakom radniku omogući obavljanje poslova normalnom pažnjom u uvjetima za siguran rad.

Brigu o provođenju zaštite na radu i o izvršavanju obveza iz zaštite na radu na Fakultetu preuzimaju dekan, druge osobe s posebnim ovlaštenjima i ostali radnici, svaki u svojem djelokrugu rada, a u skladu sa propisima iz zaštite na radu, odredbama drugih akata Fakulteta i odredbama ovog Pravilnika.

Članak 7.

Fakultet je dužan donijeti plan i program mjera zaštite na radu kao sastavni dio godišnjeg plana poslovanja. Plan godišnje usvaja Fakultetsko vijeće.

Plan zaštite na radu sadržava osobito:

1. oblike unapređivanja tehnologije rada
2. oblike unapređivanja sredstava rada, osobne zaštitne opreme i radnog okoliša
3. oblike unapređivanja zdravstvene zaštite
4. mjere za stvaranje boljih uvjeta rada radnicima kod kojih postoji povećana opasnost od bolesti, odnosno nastanka invalidnosti
5. način osiguravanja sredstava za izvršavanje planiranih zadataka.

Programom mjera zaštite na radu utvrđuju se pojedinačni zadaci, izvršitelji tih zadataka i rokovi za njihovo izvršenje.

Sadržava obveze u vezi s izvršavanjem tekućih poslova kao što su:

1. otklanjanje nedostataka utvrđenih rješenjima organa inspekcije rada
2. ispitivanje radne opreme i radnog okoliša
3. provjera zdravstvene sposobnosti radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada
4. osposobljavanje za rad na siguran način.

Članak 8.

Provođenje zaštite na radu obuhvaća postupke i načine donošenja odluka o pravima, dužnostima, ovlaštenjima i odgovornostima u skladu s odredbama Zakona o zaštiti na radu i drugih pratećih propisa, tako da se svakom radniku omogući obavljanje poslova i radnih zadataka normalnom pažnjom u uvjetima za siguran rad.

Članak 9.

Pri obavljanju poslova i radnih zadataka moraju se primjenjivati pravila zaštite na radu tako da ne dođe do smrtne, skupne i teške ozljede, profesionalne i drugeg bolesti radnika, oštećenja zdravlja, onemogućavanja normalnog ostvarivanja funkcije materinstva ili do smanjenja preostale radne sposobnosti osobama kojima je već umanjena.

Članak 10.

Pri obavljanju poslova i radnih zadataka primjenjuju se ponajprije pravila zaštite na radu kojima se uklanja ili smanjuje opasnost za osobe na radu.

Osnovna pravila zaštite na radu sadržavaju zahtjeve kojima moraju udovoljavati sredstva rada kada su u uporabi, a osobito se to odnosi na: zaštitu od mehaničkih opasnosti, zaštitu od udara električne struje, sprečavanje nastanka požara i eksplozije, osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine, osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora, osiguranje potrebnih putova za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih osoba, osiguranje čistoće, osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka, osiguranje propisane rasvjete, zaštitu od buke i vibracija, zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja, zaštitu od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnih djelovanja, zaštitu od prekomjernih napora, zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja, osiguranje prostorija i uređaja za osobnu higijenu.

Članak 11.

Ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne mogu ukloniti opasnosti, primjenjuju se pravila zaštite na radu koja se odnose na radnike, način obavljanja poslova i radne postupke.

Posebna pravila zaštite na radu sadržavaju zahtjeve u vezi s dobi, spolom, završenim stručnim obrazovanjem i drugim oblicima osposobljavanja i usavršavanja za rad, zdravstvenim stanjem, tjelesnim stanjem, psihofizičkim i psihičkim sposobnostima, kojima radnici moraju udovoljavati pri obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada, organizacijom radnog vremena i korištenjem odmora, načinom korištenja odgovarajuće osobne zaštitne opreme, posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti fizikalnim štetnostima, opasnim kemikalijama, odnosno biološkim štetnostima, postavljanjem sigurnosnih znakova kojima se daje informacija ili uputa, uputama o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova, posebno u pogledu trajanja posla, obavljanja jednoličnog rada i rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te izloženosti radnika drugim naporima na radu ili u vezi s radom

Posebna pravila zaštite na radu sadržavaju i postupak s ozlijeđenim i oboljelim osobama do njihove predaje u zdravstvenu ustanovu.

Članak 12.

Ako ne postoje pisana pravila zaštite na radu, primjenjuju se priznata pravila zaštite na radu.

Priznata pravila zaštite na radu **jesu** znanstveno dokazani i u praksi provjereni načini pomoću kojih se opasnosti na radu otklanjaju ili smanjuju ili kojima se sprečava nastanak ozljeda, profesionalne i druge bolesti te štetne posljedice za osobe na radu.

Članak 13.

Osobe s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima iz zaštite na radu jesu radnici koji imaju ovlaštenja za provedbu i kontrolu zaštite na radu:

1. dekan
2. ovlaštenik poslodavca
3. stručnjak zaštite na radu
4. povjerenik radnika za zaštitu na radu.

Članak 14.

Ovlaštenja i odgovornosti iz zaštite na radu osoba raspoređenih na rukovodeća mjesta na Fakultetu odnose se na:

- 1) ovlaštenje i odgovornost da spriječe izvođenje onih procesa rada i radnih operacija u kojima nisu osigurani uvjeti za siguran rad;
- 2) ovlaštenja i odgovornost za nadzor nad primjenom odredaba Zakona o zaštiti na radu, Kolektivnog ugovora, pravila zaštite na radu i primjene odredaba ovog pravilnika te s tim u svezi poduzimanje odgovarajućih mjera radi osiguranja uvjeta za siguran rad.

Članak 15.

Osobe s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima iz zaštite na radu moraju biti osposobljene prema Pravilniku o programu, sadržaju i načinu provjere znanja poslodavca ili njihovih ovlaštenika iz područja zaštite na radu i moraju se stručno usavršavati.

Članak 16.

Dekan je obvezan:

- 1) organizirati i provoditi zaštitu na radu, vodeći pritom računa o prevenciji rizika te obavještanju, osposobljavanju, organizaciji i sredstvima;
- 2) provoditi prevenciju u svim radnim postupcima, u organizaciji rada i upravljanju radnim postupcima, pri čemu mora osigurati radnicima najveću moguću razinu zaštite na radu;
- 3) pri organiziranju i provođenju zaštite na radu uvažavati prirodu obavljanih poslova te prilagoditi zaštitu na radu promjenjivim okolnostima radi poboljšanja stanja;
- 4) u organizaciji radnog procesa i povjeravanju poslova radniku voditi računa o sposobnostima radnika koje mogu utjecati na zaštitu na radu.
- 5) u svrhu unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika obvezan je poboljšavati razinu zaštite na radu i usklađivati radne postupke s promjenama i napretkom u području tehnike, zdravstvene zaštite, ergonomije i drugih znanstvenih i stručnih područja te ih je obvezan organizirati tako da smanji izloženost radnika opasnostima, štetnostima i naporima, a osobito izloženost jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad), radi sprečavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi s radom;
- 6) troškove provođenja zaštite na radu snosi poslodavac, odnosno njezino provođenje ne smije teretiti radnika;
- 7) utvrditi organizaciju provedbe zaštite na radu te prava, obveze i odgovornosti njegovih ovlaštenika i radnika prema planu.

Članak 17.

Ovlaštenik poslodavca ima sljedeće dužnosti i odgovornosti iz zaštite na radu:

- 1) uređenje organizacije i provedbe u pisanom obliku;
- 2) da se na poslove ne raspoređuje radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način;
- 3) da se na poslove s posebnim uvjetima rada ne raspoređuje radnik za kojega na propisani način nije utvrđeno da ispunjava tražene uvjete;
- 4) da isključi iz uporabe radnu opremu te osobnu zaštitnu opremu koja nije ispravna;
- 5) da radnici rade prema odredbama Zakona, propisa donesenih na temelju njega, drugih propisa zaštite na radu, uputa poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu;
- 6) da radniku zabrani rad i udalji ga s mjesta rada ako ga obavlja suprotno odredbi iz prethodnog točke;
- 7) da osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje kao i za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu;
- 8) da osigura da se za vrijeme rada ne piju alkoholna pića i ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti te da ih udalji s rada;

- 9) da ne dopusti posebno osjetljivim skupinama radnika obavljanje poslova koji bi mogli štetno utjecati na njih;
- 10) sudjelovanje u očevidu kod ozljeda;
- 11) izvješćivanje stručnjaka o propustima u primjeni mjera zaštite na radu i ozljedama na radu;
- 12) komunikacija i suradnja s povjerenicima radnika u rješavanju problema s područja zaštite na radu, posebice u slučajevima ozljeda na radu.

Članak 18.

Svaki radnik na Fakultetu u vezi sa zaštitom na radu ima sljedeća prava:

- 1) da mu se prije stupanja na rad omogući upoznavanje s pravilima zaštite na radu
- 2) da mu se na prikladan način učine dostupnim propisi iz zaštite na radu
- 3) na prethodni posebni zdravstveni pregled, ako se raspoređuje na radno mjesto s posebnim uvjetima rada, te na redovite preglede u utvrđenim rokovima
- 4) na osposobljavanje za rad na siguran način prema utvrđenom programu
- 5) na sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu koja je ispravna i izrađena u skladu s pravilima zaštite na radu.

Članak 19.

Stručnjak zaštite na radu u okviru svoje funkcije obavlja sljedeće poslove:

Poslovi kontrole nad provođenjem propisanih normi – zaštite na radu

Povremeno obilazi radi provjeravanja odvija li se rad u skladu s pravilima zaštite na radu te izdaje naloge za otklanjanje nedostataka, pri čemu osobito:

- 1) provjerava jesu li radnici poznati od strane odgovorne osobe s uvjetima rada te opasnostima na radnom mjestu, odnosno poslu na kojemu rade, kao i mjerama zaštite, provjerava proces osposobljavanja radnika iz zaštite na radu i postoje li dokazi o osposobljenosti radnika za rad na siguran način;
- 2) provjerava ispunjavaju li radnici koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada propisane uvjete i postoje li o tome pismeni dokazi;
- 3) kontrolira primjenu propisa i odredaba ovoga Pravilnika kod nabave, korištenja i upotrebe osobne zaštitne opreme, a posebno je li ona u ispravnom stanju i služe li se radnici njome;
- 4) kontrolira primjenu propisa i odredaba ovog pravilnika, kod nabave, postavljanja i uporabe radne opreme te postoje li dokazi o njihovim pregledima i ispitivanjima;
- 5) kontrolira primjenu propisa i odredbi ovoga pravilnika u pogledu provođenja zaštite na radu u radnom prostoru i radnom okolišu;
- 6) kontrolira provođenje odredaba ovog pravilnika u pogledu obavljanja poslova i zadataka kojima se osigurava provođenje propisa o zaštiti na radu;

- 7) protiv odgovornih osoba, koje nisu organizirale provođenje mjera zaštite na radu, podnosi izvješće;
- 8) obustavlja rad u slučaju neposredne opasnosti za život i zdravlje radnika ako to ne učini odgovorna osoba i o tome odmah obavještava dekana;
- 9) provodi i druge kontrolne radnje koje proizlaze iz zakonskih propisa i ovoga pravilnika
- 10) udaljuje s rada radnika za kojega opravdano posumnja da je pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava, odnosno ako radnik puši na mjestima gdje to nije dopušteno;
- 11) osigurava izvršenje odluka dekana i tajnika;
- 12) surađuje s tijelima nadležnima za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavodom za unapređivanje zaštite na radu, ovlaštenim osobama te sa specijalistom medicine rada.

Poslovi normiranja zaštite na radu u općim aktima

- 1) prati provođenje zaštite na radu u okviru utvrđenog sustava te na temelju toga i obveza u općim propisima daje prijedlog izmjena i dopuna ovoga pravilnika i drugih općih akata;
- 2) sudjeluje u izradi stručnih rješenja za opće akte, koja se odnose na sustav zaštite na radu;
- 3) predlaže Plan i program mjera zaštite na radu;
- 4) sudjeluje u postupku izrade procjene rizika;
- 5) predlaže programe osposobljavanja radnika za rad na siguran način;
- 6) inicira, odnosno radi na izradi pisanih uputa za siguran rad na pojedinim radnim mjestima u skladu s propisima zaštite na radu;
- 7) predlaže i sudjeluje u izradi stručnih rješenja za ispitivanje sredstava rada i radnog okoliša kao i utvrđivanja poslova s posebnim uvjetima rada te predlaže rokove i način pregleda i ispitivanja radne opreme i čimbenika radnog okoliša.

Poslovi organizacije i unapređivanja zaštite na radu

- 1) predlaže programe osposobljavanja i sudjeluje u osposobljavanju za rad na siguran način neposrednih i drugih rukovoditelja radi uspješnog provođenja poslova zaštite na radu koji su utvrđeni ovim pravilnikom;
- 2) prati i proučava ispravnost sredstava rada, zaštitnih uređaja, opreme, osobne zaštitne opreme kao i ponašanje osoba i organizaciju provođenja zaštite na radu te izrađuje prijedloge za unapređenje;
- 3) predlaže optimalne oblike mjera zaštite kod uvođenja novih tehnoloških postupaka i pri promjenama postojećih;
- 4) prati propise iz područja zaštite na radu te obavještava odgovarajuće službe i osobe o promjenama koje bi mogle utjecati na njihovu primjenu;
- 5) analizira ozljede na radu, profesionalne i druge bolesti te o tome izrađuje godišnja izvješća;
- 6) sudjeluje u izvođenju obrazovnih procesa i provjeri znanja iz materije zaštite na radu u smislu ovoga pravilnika;
- 7) brine se da nova ili rekonstruirana radna oprema ne stavi u uporabu prije nego što se ispita na propisani način i o tome ishode odgovarajuće isprave

- 8) Nadzire ispravnost sredstava rada i osobne zaštitne opreme, njihovu namjenu i pravilnu uporabu
- 9) brine da se na poslove ne rasporedi radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način, odnosno na poslove s posebnim uvjetima rada ako za njih ne ispunjava propisane uvjete;
- 10) poduzima mjere da se za vrijeme rada ne uživa alkohol ili druga sredstva ovisnosti, da se radnik pod utjecajem alkohola ili drugog sredstva ovisnosti udalji s rada i da se ne puši na mjestima gdje to nije dopušteno;
- 11) predlaže mjere kojima se osigurava pružanje neposredne prve pomoći pri čemu imenuje osposobljene osobe za pružanje prve pomoći, osigurava komplete sanitetskog materijala, kao i sredstva za pravodobno upućivanje ozlijeđenih i oboljelih radnika na liječenje u zdravstvenu ustanovu;
- 12) predlaže mjere za evakuaciju i spašavanje radnika;
- 13) osigurava nabavu, otvaranje i vođenje knjige nadzora;
- 14) surađuje s ovlaštenim stručnim organizacijama i drugim specijaliziranim institucijama radi unapređivanja zaštite na radu;
- 15) brine o rasporedu invalida rada, trudnica, radnika s umanjenom radnom sposobnošću, bolesnih i drugih radnika na odgovarajuće poslove;
- 16) predlaže upućivanje na redovite periodične zdravstvene preglede radnika koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada;
- 17) predlaže osposobljavanje radnika za pružanje neposredne prve pomoći za slučaj ozljede radnika na radu;
- 18) daje svoje mišljenje o prijedlozima, zahtjevima i prigovorima koje radnici podnose radi unapređivanja i provođenja zaštite na radu, odnosno radi ostvarivanja njihovog prava na zaštitu;
- 19) obavlja i druge poslove iz zaštite na radu utvrđene ovim Pravilnikom i drugim odlukama.

Članak 20.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu obvezan je štititi interese radnika na području zaštite na radu te pratiti primjenu pravila, mjera, postupaka i aktivnosti zaštite na radu.

Postupak izbora i opoziva povjerenika uređuje se u skladu s odredbom Zakona o zaštiti na radu, odnosno ovisno o broju radnika.

Radnici između sobom mogu birati povjerenika radnika za zaštitu na radu u skladu s odredbama općeg propisa o radu kojim su uređena pitanja izbora radničkog vijeća.

Članak 21.

Povjerenik za zaštitu na radu ima sljedeća prava i obveze:

- 1) podnositi poslodavcu prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu;
- 2) zahtijevati od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika;
- 3) podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu;
- 4) sudjelovati s poslodavcem u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih kemikalija i bioloških štetnosti u radni i proizvodni proces te poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu;

- 5) biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu;
- 6) izvršiti uvid i koristiti se dokumentacijom poslodavca iz zaštite na radu;
- 7) primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi poslodavcu ili njegovu ovlašteniku;
- 8) izvijestiti nadležnog inspektora i specijalista medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika;
- 9) prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor;
- 10) pozvati nadležnog inspektora kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a poslodavac propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu;
- 11) osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu;
- 12) stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti važne za svoj rad;
- 13) staviti prigovor na inspekcijski nalaz;
- 14) svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu;
- 15) obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.

Članak 22.

Dekan je dužan osigurati povjereniku potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obnašanje te dužnosti, davati sve potrebne obavijesti i omogućiti uvid u sve propise i isprave u vezi sa zaštitom na radu te ga ne smije, tijekom obnašanja dužnosti, bez pristanka radničkog vijeća rasporediti na drugo radno mjesto ili drugom poslodavcu, raskinuti s njim radni odnos, smanjiti mu plaću ili ga na drugi način dovesti u nepovoljniji položaj, niti protiv njega pokrenuti postupak za naknadu štete ako je povjerenik postupao u skladu sa svojim ovlastima.

Za obnašanje dužnosti povjerenika radnika za zaštitu na radu povjerenik ima pravo na naknadu plaće za najmanje tri sata tjedno, osim ako se kolektivnim ugovorom to pitanje drugačije ne uredi, a bez mogućnosti ustupanja toga prava drugom povjereniku.

Uvjeti za nesmetano obnašanje dužnosti povjerenika uređuju se Zakonom o zaštiti na radu.

Članak 23.

Svaki radnik na Fakultetu u vezi sa zaštitom na radu ima sljedeće obveze:

- 1) pridržavati se odredbi zakona, propisa i pravila zaštite na radu;
- 2) osposobljavati se za rad na siguran način na svojem radnom mjestu kada je upućen;
- 3) postupati po uputama osobe pod čijim nadzorom obavlja poslove na koje je raspoređen dok se ne utvrdi da je osposobljen za rad na siguran način;
- 4) kada je upućen odazvati se na periodične i redovite zdravstvene preglede ako je raspoređen na poslove s posebnim uvjetima rada;
- 5) prije rasporeda i tijekom obavljanja poslova s posebnim uvjetima rada radnik je dužan obavijestiti liječnika o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućava ili ometa u izvršavanju povjerenih poslova ili ugrožava sigurnost i zdravlje drugih osoba;

- 6) radne postupke izvoditi dužnom pažnjom u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme i radnih tvari te prema uputama i nalogima rukovoditelja;
- 7) koristiti se propisanom osobnom zaštitnom opremom i održavati je čistom i ispravnom;
- 8) izvijestiti neposrednog rukovoditelja o svakoj činjenici za koju opravdano smatra da predstavlja neposrednu opasnost za sigurnost i zdravlje kao i o bilo kojem nedostatku u sustavu zaštite na radu;
- 9) neuzimanja alkoholnih pića i drugih sredstva ovisnosti prije i tijekom rada;
- 10) na zahtjev rukovoditelja omogućiti provjeru je li pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti;
- 11) napustiti radno mjesto na zahtjev neposrednog rukovoditelja u slučajevima kada je zbog povrede obveza iz zaštite na radu to obvezno;
- 12) prijaviti neposrednom rukovoditelju svaku ozljedu i nezgodu s opisom okolnosti koje su joj prethodile;
- 13) sudjelovati u organiziranim vježbama evakuacije i spašavanja, a u slučaju iznenadnog događaja u svemu postupati prema uputama osobe određene za provođenje evakuacije i spašavanja;
- 14) ne pušiti u radnim prostorijama u kojima to nije izričito dopušteno;
- 15) izvršavati i sve druge odluke i naloge rukovoditelja i dekana u vezi sa zaštitom na radu.

Članak 24.

Radnici su odgovorni ako krše ili se na drugi način ne pridržavaju odredaba propisa iz zaštite na radu i ovog pravilnika.

Radnik je obavezan surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika za zaštitu na radu i specijalistom medicine rada u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, osobito dok se ne osigura da radni okoliš i uvjeti rada ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje te dok se u cijelosti ne postigne zaštita na radu u skladu sa zahtjevima tijela nadležnih za nadzor provedbe zaštite na radu.

Članak 25.

Postupak za utvrđivanje odgovornosti radnika iz zaštite na radu, vođenje postupka i izricanje mjera provodi se u skladu s odredbama Zakona o radu, Statuta i drugih akata Fakulteta.

Članak 26.

Lakšom povredom obveza iz zaštite na radu smatra se:

- 1) ne odaziv na opći i praktični dio osposobljavanja za rad na siguran način kada je upućen;

- 2) ne odaziv na redovite zdravstvene preglede kada je upućen;
- 3) neredovita ili nenamjenska uporaba osobnih zaštitnih sredstava;
- 4) ne odaziv na provjeru osposobljenosti za rad na siguran način;
- 5) neprijavljivanje neposrednom rukovoditelju promjena na sredstvima rada i drugih okolnosti koje bi mogle ugroziti sigurnost i zdravlje radnika;
- 6) neprijavljivanje ozljede na radu neposrednom rukovoditelju odmah nakon nastanka ozljede bilo da se ona dogodila na putu na posao bilo s posla, odnosno za vrijeme obavljanja poslova i radnih zadataka.

Članak 27.

Težu povredu obveza iz zaštite na radu radnik čini ako:

- 1) nakon pisane opomene učini neku od lakših povreda obveza iz zaštite na radu;
- 2) na zahtjev rukovoditelja ne prekine rad i ne napusti radno mjesto;
- 3) odbije pristupiti provjeri je li pod utjecajem alkohola;
- 4) ne obavijesti liječnika o bolestima ili drugim okolnostima koje ga mogu onemogućiti ili omesti u ispunjavanju radnih obveza ili mogu ugroziti sigurnost i zdravlje drugih osoba;
- 5) neposrednom rukovoditelju ne prijavi sve okolnosti koje su prethodile nastanku ozljede na radu;
- 6) prilikom rada ne poštuje upute za rad, upute za uporabu sredstava rada i za izvođenje radnog postupka;
- 7) ne provodi odluke ovlaštenika poslodavca te naredbe, instrukcije i upute neposrednog rukovoditelja, ako zbog toga mogu nastati teže posljedice za radnika ili imovinu;
- 8) puši na mjestima na kojima to nije izričito dopušteno.

Članak 28.

Teška povreda obveza iz zaštite na radu ima za posljedicu prekid rada i udaljavanje s radnog mjesta u slučajevima:

- 1) ako se utvrdi da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti ili ako odbije tu provjeru;
- 2) ako odbije rabiti zaštitne naprave ili osobnu zaštitnu opremu propisanu za njegovo radno mjesto;
- 3) ako odbije pridržavati se uputa za rukovanje i uporabu sredstava rada, kao i uputa za izvođenje radnog postupka na siguran način, samovoljno isključuje, čini preinake i uklanja zaštite na sredstvima rada;
- 4) ako svojim radom ugrožava sigurnost i zdravlje drugih radnika i imovine.

Članak 29.

Popis poslova i radnih zadataka na Fakultetu s vrstama i opsegom opasnosti te obvezama radnika u provođenju zaštite na radu nalazi se u procjeni rizika.

III. ODGOVORNOST ZA ŠTETU NA RADU I U VEZI S RADOM

Članak 30.

Ozljeda na radu i profesionalna bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra se da potječu od rada i poslodavac za njih odgovara prema načelu objektivne odgovornosti.

Poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći unatoč provedenoj zaštiti na radu.

IV. OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Članak 31.

Pod osposobljavanjem za rad na siguran način podrazumijeva se organizirana aktivnost unutar Fakulteta kojom radnici stječu znanja i vještine za obavljanje povjerenih poslova bez ugrožavanja vlastitog života i zdravlja te zdravlja i života drugih radnika.

Članak 32.

Svaki radnik Fakulteta dužan je savladati obrazovne sadržaje iz zaštite na radu utvrđene za njegovo radno mjesto, na temelju utvrđenih vrsta i opsega opasnosti, te ne može započeti sa samostalnim radom dok te sadržaje nije savladao.

Članak 33.

Poslodavac ne smije dopustiti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za rad na siguran način.

Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način poslodavac je obavezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

Članak 34.

Osposobljavanje za rad na siguran način izvodi se na temelju programa osposobljavanja.

Članak 35.

Opći i praktični dio programa osposobljavanja za rad na siguran način dužan je savladati svaki radnik prilikom zasnivanja radnog odnosa na Fakultetu, i to:

- 1) prije početka rada
- 2) kod promjena u radnom postupku
- 3) kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene
- 4) kod uvođenja nove tehnologije
- 5) kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada
- 6) kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Članak 36.

Postupak osposobljavanja radnika za rad na siguran način provodi se metodom samoobrazovanja iz općeg dijela programa i putem instrukcija neposrednog rukovoditelja iz praktičnog djela programa osposobljavanja.

Članak 37.

Osposobljavanje za rad na siguran način može izvoditi samo Fakultet ili povjeriti osobi ovlaštenoj za obavljanje tih poslova.

Članak 38.

Provjera znanja iz općeg dijela programa provodi se pisanjem odgovarajućih testova. Smatra se da je radnik uspješno savladao gradivo tog dijela ako je ispravno odgovorio na najmanje 70 % pitanja u testu.

Članak 39.

Ako radnik ne zadovolji na provjeri znanja iz općeg dijela programa, može ponovno pristupiti ispitu pod jednakim uvjetima.

Ako i tada ne zadovolji, dekan će donijeti odluku o daljnjem postupku.

Članak 40.

Nakon obavljenog praktičnog dijela osposobljavanja za siguran rad neposredni rukovoditelj, odnosno osoba s posebnim ovlaštenjima iz zaštite na radu provjerava znanja i stečene sposobnosti za samostalno obavljanje radnih zadataka na koje je radnik raspoređen.

Članak 41.

Smatra se da je radnik u potpunosti savladao praktični dio osposobljavanja za siguran rad i time stekao uvjete za samostalan rad na svojem radnom mjestu ako pri izvođenju radnih operacija primjenjuje sva pravila zaštite na radu koja su za to radno mjesto predviđena.

Članak 42.

Ako radnik ne zadovolji na provjeri znanja iz praktičnog dijela, ponavlja se postupak instrukcija i provjera znanja pod jednakim uvjetima.

Ako ni nakon ponovljenog postupka radnik ne savlada praktični dio programa osposobljavanja, odluku o daljnjem postupku donosi dekan.

Članak 43.

O procesu obrazovanja i provjeri osposobljenosti vodi se zapisnik, a propisani se podaci uvode u evidenciju o osposobljavanju za rad na siguran način.

Članak 44.

Za organizaciju, realizaciju programa i vođenje evidencije o osposobljavanju za rad na siguran način zadužen je stručnjak zaštite na radu.

V. OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE

Članak 45.

Dekan je obvezan obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu.

Dekan i druge osobe s posebnim ovlaštenjima iz zaštite na radu dužni su radnicima davati odgovarajuće pisane obavijesti, a po potrebi i upute koje se odnose na opasnosti i štetnosti za sigurnost i zdravlje.

U iznimnim situacijama, kada prijeti iznenadna i neposredna opasnost za život i zdravlje, obavijest se može dati i usmeno.

Članak 46.

Poslodavac je obavezan unaprijed i pravodobno savjetovati se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu o:

- 1) zapošljavanju stručnjaka zaštite na radu i poslovima koje će obavljati;
- 2) povjeravanju provođenja zaštite na radu ovlaštenoj osobi i poslovima koje će obavljati;
- 3) izradi procjene rizika te izmjenama, odnosno dopunama procjene rizika;
- 4) izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja;
- 5) zaštiti i prevenciji od rizika na radu te sprečavanju i smanjivanju rizika;
- 6) sprečavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti;
- 7) promjenama u procesu rada i tehnologiji;
- 8) planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu;
- 9) poboljšanju uvjeta rada te planiranju i uvođenju novih tehnologija;
- 10) utjecaju radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika;
- 11) izboru sredstava rada i osobne zaštitne opreme;
- 12) izloženosti radnika jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalim naporima.

VI. POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA

Članak 47.

Poslovi s posebnim uvjetima rada jesu poslovi koje mogu obavljati samo radnici koji osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju i posebne uvjete u vezi s dobi života, spolom, stručnom spremom i osposobljenosti, tjelesnim, zdravstvenim i duševnim stanjem te psihofizičkim i psihičkim sposobnostima.

Članak 48.

Radno mjesto s posebnim uvjetima rada utvrđuje se nakon analize radnih mjesta, ako se opasnosti na tom radnom mjestu ne mogu uopće ili u potpunosti otkloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu.

Članak 49.

Provođenje analize radnih mjesta radi utvrđivanja posebnih uvjeta, na prijedlog rukovoditelja, organizira stručnjak zaštite na radu.

Za te se poslove mogu angažirati i stručne ustanove, poduzeća za zaštitu na radu ili pojedini stručnjaci s područja zaštite na radu.

Članak 50.

Postupak za utvrđivanje ili ukidanje radnih mjesta s posebnim uvjetima rada obvezno se pokreće i provodi u slučajevima kada to traže propisi te prilikom otvaranja novih radnih mjesta ili kod promjena tehnološkog procesa rada na postojećim radnim mjestima, ako se time utječe na povećavanje ili smanjivanje razine opasnosti.

Članak 51.

Popis utvrđenih radnih mjesta s posebnim uvjetima rada, s posebnim zahtjevima koje moraju ispunjavati radnici na tim radnim mjestima te rokovima za njihovu ponovnu provjeru nalazi se u procjeni rizika.

Članak 52.

Na radno mjesto s posebnim uvjetima rada može se rasporediti samo osoba za koju je prethodno na propisani način utvrđeno da ispunjava postavljene uvjete i na tom radnom mjestu smije raditi samo dok te uvjete ispunjava.

Članak 53.

Smatra se da radnik ispunjava uvjete za rad na radnom mjestu s posebnim uvjetima rada ako to dokazuje ispravom odgovarajuće ovlaštene zdravstvene ustanove.

Članak 54.

U uputnici kojom se radnik upućuje na pregled stručnjak zaštite na radu mora popuniti podatke o vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja za ocjenu njegove radne sposobnosti.

Članak 55.

Nakon proteka roka utvrđenog pravilnikom ili kada to ocijeni liječnik, radnika treba ponovno uputiti na pregled.

Članak 56.

Ako se na zdravstvenom pregledu utvrdi da radnik više ne ispunjava uvjete za rad na radnom mjestu s posebnim uvjetima rada, bit će raspoređen na drugo radno mjesto u skladu s njegovima sposobnostima.

Članak 57.

Isprave o zdravstvenim pregledima radnika te evidenciju o rokovima ponovnih pregleda vodi stručnjak zaštite na radu.

Članak 58.

Na izdvojenim mjestima rada ne mogu se obavljati poslovi s posebnim uvjetima rada.

VII. POSEBNO OSJETLJIVE SKUPINE RADNIKA

Članak 59.

Poslodavac je obvezan osigurati posebnu zaštitu na radu maloljetniku radi očuvanja njegova nesmetanoga duševnog i tjelesnog razvoja.

Maloljetnik ne smije obavljati poslove s posebnim uvjetima rada, osim ako je završio stručno srednjoškolsko obrazovanje za te poslove i ispunjava ostale propisane uvjete.

Radi sigurnosti i zaštite zdravlja maloljetnika poslodavac je obvezan:

- 1) prilagoditi uvjete i raspored radnog vremena radi uklanjanja rizika za sigurnost i zdravlje;
- 2) osigurati druge odgovarajuće poslove, odnosno mjesto rada ako prilagodbe nisu izvedive, odnosno opravdane;
- 3) osigurati primjenu ostalih pravila zaštite na radu, u skladu s posebnim propisom.

Članak 60.

Poslodavac je obvezan provoditi posebnu zaštitu na radu trudnih radnica, radnica koje su nedavno rodile i radnica koje doje, radi zaštite od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva i oporavak od trudnoće i porođaja.

Radi zaštite od rizika kojima ne smiju biti izložene poslodavac je obvezan radnicama:

- 1) prilagoditi uvjete i organizaciju radnog vremena radi uklanjanja rizika za sigurnost i zdravlje;
- 2) osigurati mogućnost obavljanja drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom mjestu, ako prilagodbe nisu tehnički izvedive, odnosno opravdane na poslovima ili mjestu rada koje su obavljale, odnosno na kojima su radile prije trudnoće ili porođaja.

Ocjenu o rizicima koji bi mogli štetno utjecati na sigurnost i zdravlje djeteta koje doji radnica, kao i ocjenu o tome koji su poslovi za nju odgovarajući, daje specijalist medicine rada na prijedlog specijalista pedijatra, odnosno izabranog liječnika obiteljske medicine, na temelju procjene rizika.

Članak 61.

Poslodavac je obvezan provoditi posebnu zaštitu na radu za radnike kod kojih je utvrđena bolest od profesionalne bolesti, kojima je nadležno tijelo za vještačenje prema posebnom propisu utvrdilo smanjenu i preostalu radnu sposobnost ili su izloženi neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti, radi sprečavanja daljnjeg oštećenja zdravlja i umanjenja preostale radne sposobnosti.

Poslodavac je obvezan radnicima:

- 1) prilagoditi radne uvjete i organizaciju radnog vremena radi uklanjanja izloženosti rizicima za sigurnost i zdravlje;
- 2) omogućiti obavljanje drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom mjestu rada ako prilagodbe nisu tehnički izvedive, odnosno opravdane na mjestu rada ili na poslovima koje su obavljali u vrijeme utvrđenja profesionalne bolesti, smanjenja radne sposobnosti, ili izloženosti neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti, ili trajne nesposobnosti za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada.

Pravo na posebnu zaštitu na radu ostvaruje i radnik za kojega je specijalist medicine rada utvrdio da je trajno nesposoban raditi na poslovima s posebnim uvjetima rada, kada je štetnost ili napor na mjestu rada uzrok oštećenju zdravlja.

VIII. SREDSTVA RADA, OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA I MJESTA RADA

Članak 62.

Pod sredstvima za rad podrazumijevaju se objekti namijenjeni za rad ili za kretanje radnika i osoba na radu te pomoćne prostorije s pripadajućim instalacijama i uređajima, postrojenja, strojevi, uređaji i alati namijenjeni za rad, zaštitne naprave kao i sredstva za transport s njihovim pripadajućim dijelovima.

Članak 63.

Izvođenje procesa rada treba osigurati u skladu s pravilima zaštite na radu tako da se poslovi, odnosno radni zadaci obavljaju na način kojim se osigurava siguran rad radnika i da se sredstva rada i osobna zaštitna oprema rabe samo za njihovu namjenu te da ih rabe samo osobe kojima su ona povjerena.

Članak 64.

Objekti namijenjeni za rad, druga sredstva rada i osobna zaštitna oprema ne smiju se koristiti ako nisu izrađeni u skladu s propisima zaštite na radu i ako nisu ispravni.

Članak 65.

Sva sredstva rada i osobna zaštitna oprema koja se rabi trebaju biti redovito pregledavani radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjeni propisi zaštite na radu i ugrožavaju li zbog promjena nastalih tijekom uporabe sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 66.

Sva sredstva rada pregledavaju se:

- 1) svakodnevno prije početka rada i tijekom rada na njima
- 2) povremeno, u skladu s planom.

Članak 67.

Prije početka rada neposredni rukovoditelj dužan je svakodnevno pregledati sva sredstva rada koja se nalaze u njegovu djelokrugu rada.

Neposredni rukovoditelj očevidom utvrđuje jesu li radna mjesta, alati, okoliš, prilazi, prolazi, pomoćne prostorije u ispravnom stanju s gledišta zaštite na radu.

Članak 68.

Ispravnost sredstva rada i nastale promjene tijekom rada svakodnevno nadzire sam radnik koji njime rukuje.

O svakoj neispravnosti i ustanovljenoj promjeni na sredstvu rada radnik je dužan izvijestiti neposrednog rukovoditelja.

Članak 69.

Neposredni rukovoditelj ne smije dopustiti uporabu sredstva rada ako utvrdi da su na njemu nastupile promjene zbog kojih je ugrožena sigurnost i zdravlje radnika.

Neposredni je rukovoditelj dužan poduzeti odgovarajuće mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka, kako bi nakon otklanjanja opasnosti mogao dopustiti uporabu sredstva rada.

Članak 70.

Povremene preglede te ispitivanja i popravke sredstava rada mogu obavljati i vanjska poduzeća, ustanove ili stručnjaci.

Članak 71.

Za poslove u vezi s organiziranjem i realizacijom povremenih pregleda, ispitivanja i popravaka sredstava rada zadužen je stručnjak zaštite na radu.

Članak 72.

Građevine namijenjene za rad treba održavati u stanju koje ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika, a pripadajuće instalacije ispitivati u rokovima utvrđenim tehničkim propisima.

Članak 73.

Ako na građevinama namijenjenim za rad nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, treba odmah prestati s radom.

Članak 74.

Kada nije moguće pravilima zaštite na sredstvima rada ili organizacijskim mjerama otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, potrebno je

osigurati odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i voditi računa da ih radnici pri obavljanju poslova i rabe.

Članak 75.

Sredstva rada i osobna zaštitna oprema moraju biti izrađena u skladu s propisima zaštite na radu i u svakom trenutku moraju biti ispravna.

Članak 76.

Sredstva rada i osobna zaštitna oprema na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika, treba isključiti iz upotrebe.

Članak 77.

Pod osobnom zaštitnom opremom podrazumijevaju se sredstva i oprema kojom se radnici koriste tijekom rada na radnom mjestu radi osobne zaštite organizma i dijelova tijela od ozljeda i bolesti koje mogu biti rezultat utjecaja sredstava rada ili radnog okoliša, a čiji se štetni utjecaji ne mogu otkloniti na drugi način.

Članak 78.

Osobna zaštitna oprema za pojedino radno mjesto utvrđuje se na temelju analize radnih mjesta i radnih postupaka u pogledu razine opasnosti.

Članak 79.

Popis radnih mjesta s pripadajućom osobnom zaštitnom opremom nalazi se u procjeni rizika.

Članak 80.

Neposredni rukovoditelji zaduženi su da se nabavi potrebna količina odgovarajuće ispravne osobne zaštitne opreme sa svom propisanom pratećom dokumentacijom i da ih daju radnicima na korištenje.

Članak 81.

O izdanoj osobnoj zaštitnoj opremi neposredni rukovoditelj vodi evidenciju.
Knjiga zaduženja mora sadržavati:

- 1) ime i prezime radnika te naziv radnog mjesta na koje je raspoređen
- 2) vrstu i količinu osobne zaštitne opreme s kojom je zadužen
- 3) datum zaduživanja i razduživanja te potpis radnika.

Članak 82.

Radnik je dužan osobnu zaštitnu opremu koju je zadužio rabiti i održavati u skladu s namjenom i prema uputama proizvođača.

Članak 83.

Osobna zaštitna oprema povlači se iz uporabe kada se njezina zaštitna funkcija umanjuje u toj mjeri da ne osigurava namjensku zaštitu.

Članak 84.

Sredstvima rada smatraju se strojevi i uređaji:

- 1) koji koriste električnu energiju;
- 2) koje pokreće motor s unutarnjim sagorijevanjem, parni stroj ili druga vrsta energije;
- 3) koji su namijenjeni za preradu opasnih tvari ili pri čijoj uporabi nastaju opasna zračenja;
- 4) čiji je sastavni dio posuda pod tlakom koja ima sigurnosni ventil.

Članak 85.

Sredstva rada se na propisani način trebaju ispitivati u sljedećim slučajevima:

- 1) prije njihovog stavljanja u uporabu;
- 2) najmanje jednom nakon dvije godine njihove uporabe;
- 3) poslije rekonstrukcije, a prije početka ponovne uporabe;
- 4) prije početka uporabe na novom mjestu uporabe, ako su oruđa premještena s jednog mjesta na drugo pa su zbog toga demontirana i ponovno montirana.

Članak 86.

Sredstva rada ispituju se prema zakonom propisanim rokovima.

Članak 87.

Propisana ispitivanja sredstva rada povjerit će se ovlaštenoj stručnoj ustanovi za zaštitu na radu koja će ovisno o rezultatima izdati odgovarajuće isprave.

Evidenciju o ispravama i rokovima za ponovno ispitivanje te organizaciju ispitivanja sredstava rada vodi stručnjak zaštite na radu.

Članak 88.

Kada se ispitivanjem utvrde nedostaci, stručnjak zaštite na radu dužan je organizirati otklanjanje utvrđenih nedostataka, a zatim ponovno ispitivanje predmetnih sredstava rada.

IX. TEHNOLOGIJA RADA I RADNI POSTUPCI

Članak 89.

Poslodavac je obvezan planirati, pripremati i provoditi radne postupke te razraditi i primjenjivati tehnologiju rada tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika, uvažavajući pritom najvišu moguću razinu zaštite od rizika na radu i u vezi s radom, u skladu s pravilima zaštite na radu i drugim propisima.

Članak 90.

Poslodavac je obvezan osigurati da samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute smiju imati pristup mjestima na kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost.

X. RADNI OKOLIŠ

Članak 91.

Poslodavac je obvezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnim djelovanjima na radu, u skladu s ovim Zakonom, njegovim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima o zaštiti od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti.

Poslodavac je obvezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:

- 1) radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka;
- 2) u radnom postupku nastaje prašina;
- 3) u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije;
- 4) pri radu rabi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije;
- 5) pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima;
- 6) na radu postoje rizici od eksplozivne atmosfere;
- 7) na radu je potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu u skladu s procjenom rizika.

Članak 92.

Ispitivanja obavlja ovlaštena stručna ustanova za zaštitu na radu, i to:

- 1) odmah nakon što su nastali uvjeti zbog kojih je ispitivanje obvezno
- 2) nakon svake promjene u radnom okolišu koja ima utjecaja na stanje utvrđeno prethodnim ispitivanjem
- 3) u rokovima koji ne mogu biti dulji od dvije godine.

Ovlaštena ustanova ovisno o rezultatima ispitivanja izdaje odgovarajuće isprave.

Članak 93.

Isprave i evidencije o obavljenim ispitivanjima i rokovima za ponovna ispitivanja vodi stručnjak zaštite na radu.

Članak 94.

Kada se ispitivanjem radnog okoliša utvrde nedostaci, stručnjak zaštite na radu dužan je organizirati otklanjanje utvrđenih nedostataka, a zatim ponovno ispitivanje predmetnog faktora radnog okoliša.

Članak 95.

Opasne kemikalije su tvari, smjese i pripravci u skladu s posebnim propisom.

Članak 96.

Opasne kemikalije smiju se rabiti samo ako nije moguće iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih tvari.

Članak 97.

Pri radu s opasnim kemikalijama (koje su štetne za zdravlje, eksplozivne i zapaljive) treba primijeniti sva pravila zaštite na radu u skladu s propisima i uputama proizvođača te osigurati da su u svakom trenutku označene na propisani način.

Članak 98.

Ako nije moguće spriječiti oslobađanje opasnih plinova, para, prašina i aerosola, treba ih odvoditi s mjesta nastanka tako da se pritom ne onečišćuje životni okoliš.

Članak 99.

Ako nije moguće odvoditi opasne plinove, pare, prašine i aerosole s mjesta nastanka, na najmanju moguću mjeru treba ograničiti:

- 1) količinu opasne kemikalije na radnom mjestu
- 2) broj radnika koji su izloženi štetnom djelovanju opasnih kemikalija
- 3) vrijeme izlaganja radnika opasnim kemikalijama.

Članak 100.

Ako ovim mjerama nije moguće postići odgovarajuću zaštitu, radnici pri radu s opasnim radnim tvarima moraju rabiti propisanu osobnu zaštitnu opremu.

XI. STRES NA RADNOM MJESTU

Članak 101.

Poslodavac je obvezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Članak 102.

Radnici imaju obvezu postupati u skladu s uputama poslodavca za sprečavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom.

Radnici i njihovi predstavnici imaju obvezu surađivati s poslodavcem radi sprečavanja, uklanjanja ili smanjivanja stresa na radu ili u vezi s radom.

XII. SIGURNOSNI ZNAKOVI, PISANE OBAVIJESTI I UPUTE

Članak 103.

Poslodavac je obvezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove na vidljivom mjestu.

Članak 104.

Ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavješćivanje radnika, poslodavac je obvezan postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu uporabe sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu.

XIII. STRANI RADNICI

Članak 105.

Strani radnici moraju, uz uvjete propisane posebnim propisima, ispunjavati i uvjete propisane odredbama Zakona i propisa donesenih na temelju njega.

Članak 106.

Poslodavac koji koristi rad ustupljenog, odnosno upućenog stranog radnika obvezan je provjeriti osposobljenost za rad na siguran način.

XIV. ZAŠTITA OD POŽARA I EKSPLOZIJE, NEPOSREDNOG I ZNAČAJNOG RIZIKA, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE

Članak 107.

Vodeći računa o tehnološkom procesu rada, tvarima koje se pri radu koriste, načinu rada, skladištenju kao i o veličini objekta, dekan je dužan poduzimati mjere da do požara ne dođe, a ako do njega ipak dođe, da se opasnosti za sigurnost i zdravlje radnika smanje na najmanju moguću mjeru.

Članak 111.

Za slučaj iznenadnog događaja koji može ugroziti sigurnost i zdravlje radnika (elementarne nepogode, požari, eksplozije i sl.) ustanova organizira i osigurava evakuaciju i spašavanje radnika.

Pod evakuacijom se smatra organizirano plansko napuštanje radnih prostorija i prostora u slučaju iznenadnih događaja.

Pod spašavanjem se smatra organizirano izvlačenje radnika iz radnih prostorija i prostora u slučaju iznenadnog događaja, kada ih oni sami ne mogu napustiti.

Članak 112.

U slučaju potrebe evakuacija i spašavanje radnika provodit će se prema planu evakuacije.

Članak 113.

Evakuacija i spašavanje u pravilu će se provoditi evakuacijskim putovima koji su u planu označeni punom strelicom.

Ako je neki od tih putova zapriječen ili zbog iznenadnog događaja zakrčen, evakuacija i spašavanje provodit će se kroz nužni izlaz koji je u planu označen isprekidanom strelicom.

Ako evakuaciju i spašavanje nije moguće provesti ni kroz nužni izlaz, napraviti će se i koristiti nasilni otvor, u skladu s trenutačnim okolnostima (kroz prozor, zid ili krov).

Članak 114.

U skladu s planom evakuacije i spašavanja svi putovi i prolazi u objektu moraju biti prohodni i na vidljiv način označeni uputama i strelicama.

Članak 115.

S planom evakuacije i spašavanja moraju biti upoznati svi radnici, a praktična vježba evakuacije i spašavanja po tom planu provodi se najmanje jednom u dvije godine.

Članak 116.

Evakuacijom i spašavanjem rukovodi stručnjak zaštite na radu u suradnji s ostalim rukovoditeljima.

Osobama određenim za provođenje evakuacije i spašavanja mora se na raspolaganje staviti potrebna oprema.

Članak 117.

Poslodavac je obvezan osposobiti radnike da u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje, kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi, a o tome ne mogu obavijestiti odgovornu osobu, mogu samostalno poduzeti mjere i provesti postupke u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili.

XV. PRUŽANJE PRVE POMOĆI

Članak 118.

Ozlijeđenim ili naglo oboljelim radnicima Fakultet je obvezan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obvezno omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.

Članak 119.

Na svakom radilištu i u radnim prostorijama gdje istodobno radi dva do 20 radnika, najmanje jedan radnik, te još po jedan do svakih sljedećih 50 radnika, mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći u skladu s pravilima zaštite na radu i u pisanom obliku dobiti obavijest da je određen za pružanje prve pomoći.

Članak 120.

Osposobljavanje osoba za pružanje prve pomoći Fakultet će povjeriti organizaciji koja se bavi takvom djelatnošću. Nakon provedenog osposobljavanja polaznicima će se izdati i odgovarajuće isprave.

Članak 121.

Liječničku pomoć ozlijeđenima ili naglo oboljelim radnicima pruža Stanica za hitnu pomoć.

Osobe koje su određene i osposobljene za pružanje prve pomoći dužne su u slučaju potrebe osigurati ozlijeđenima ili naglo oboljelim osobama i pružanje liječničke pomoći telefonskim pozivom Centru na broj 112.

Članak 122.

Osobama određenim za pružanje prve pomoći mora se na raspolaganje staviti potrebna oprema, prije svega materijal za pružanje prve pomoći.

Na svakoj lokaciji mora se osigurati po jedan ormarić s materijalom za pružanje prve pomoći.

Ormarići moraju biti postavljeni na prikladnim mjestima i uvijek popunjeni.

Članak 123.

Dekan je obvezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštene uporabe.

Za pravodobno popunjavanje i uredno vođenje ormarića s potrebnim sanitetskim materijalom dužan je neposredni rukovoditelj.

Ormarić mora biti zaključan i snabdjeven s dva ključa. Jedan je kod neposrednog rukovoditelja, a drugi kod osobe zadužene za pružanje prve pomoći.

Članak 124.

(1) Ormarić s materijalom za pružanje prve pomoći mora sadržavati najmanje sljedeći sanitetski materijal:

1. deset sterilnih prvih zavoja
2. četiri kaliko-zavoja dužine 5 m i širine 8 cm
3. dva komada flasterskog zavoja
4. četiri omota sterilne gaze
5. dva omota vate po 25 g
6. jedan paket staničevine za oblaganje udlaga
7. dvije trokutne marame i četiri sigurnosne igle
8. četiri elastična zavoja za fiksaciju udlaga različite veličine
9. četiri vatirane udlage različitih veličina za imobilizaciju prijeloma kostiju (dva komada Kramerovih po 100 cm i dva komada po 50 cm dužine i 10 cm širine) ili odgovarajući broj pneumatskih udlaga

10. šest komada naprstaka od kože u tri veličine
11. jedna anatomska pinceta
12. jedne škare obične i jedne za rezanje zavoja zavrnutom glavicom
13. dvije bočice 2 %-tnog Dezola, 250 g natrijeva bikarbonata (soda bikarbona), 100 g soli, parafinsko ulje, aktivni ugljen, 500 g 70 %-tnog alkohola.

Ako na mjestu rada istodobno obavlja poslove i radne zadatke više od 20 radnika, na svakih daljnjih 50 radnika mora se osigurati dodatni osnovni sanitetski materijal u količinama i vrstama ovisno o učestalosti i vrsti ozljeda.

Članak 125.

Na svakom ormariću mora na vidljiv način biti istaknuto:

- 1) znak crvenog križa
- 2) telefonski broj Stanice za hitnu pomoć ili hitne službe
- 3) ime i prezime osoba zaduženih za pružanje prve pomoći.

XVI. ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA PIJENJA ALKOHOLA I UZIMANJE DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI

Članak 126.

Dekan je obvezan provoditi zaštitu nepušača od djelovanja duhanskog dima. Zabranjeno je pušenje na radnim sastancima. Zabranjeno je pušenje na mjestu rada.

Članak 127.

Iznimno, poslodavac može pisanim putem dopustiti pušenje u posebnoj prostoriji, odnosno prostoru u kojemu je obvezan postaviti znak dopuštenog pušenja.

Članak 128.

Radnik u vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada.

Članak 129.

Ako se opravdano posumnja da je radnik pod utjecajem alkohola, neposredni rukovoditelj dužan ga je podvrgnuti alkotestu.

Odbije li radnik pristupiti provjeri, smatra se da je pod utjecajem alkohola.

Utvrđi li se alkoholiziranost radnika, neposredni mu je rukovoditelj dužan zabraniti daljnji rad i poduzeti mjere za njegovo udaljenje s radnog mjesta.

Radnika se ne smije provjeravati je li pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola ako je predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te akouzima supstitucijsku terapiju.

Članak 130.

Neposredni rukovoditelj dužan je s radnog mjesta udaljiti i radnika koji je pod utjecajem droge ili u stanju duševne poremećenosti, kada je takovo stanje očito.

Članak 131.

Protiv radnika za koje se utvrdi da su pod utjecajem alkohola ili koji nisu željeli pristupiti provjeri nalaze li se pod tim utjecajem, kao i protiv radnika koji su pod utjecajem droge ili drugih sredstava ovisnosti, dekan će pokrenuti postupak zbog povrede obveza iz zaštite na radu.

Članak 132.

Za nepoštivanje odredbi iz članka 126. i 128. ovoga pravilnika, odnosno teže i teške povrede obveza iz zaštite na radu, dekan će radniku izreći kaznu u skladu s odredbama Zakona o radu i općeg akta o radu.

XVII. EVIDENCIJE, ISPRAVE I OBAVIJESTI

Članak 133.

Stručnjak zaštite na radu obvezan je voditi evidencije, čuvati isprave te davati obavijesti i podatke u skladu sa Zakonom i drugim propisima o zaštiti na radu.

Članak 134.

Stručnjak zaštite na radu obvezan je voditi evidencije o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu.

Članak 135.

Stručnjak zaštite na radu obvezan je na mjestu rada postaviti na vidljivo mjesto:

- 1) sigurnosne znakove
- 2) znakove za evakuaciju i spašavanje
- 3) upute i oznake za rukovanje radnom opremom
- 4) upute i oznake za rad s opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, izvorima zračenja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti.

Članak 136.

Stručnjak zaštite na radu obvezan je osigurati da radniku budu dostupni:

- 1) procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- 2) upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- 3) pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način
- 4) pisani dokaz da radnik ispunjava uvjete za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada
- 5) zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša.

Članak 137.

Dekan je dužan je čuvati slijedeću evidenciju:

- 1) primjerak prihvaćenog i potpisanog Pravilnika o zaštiti na radu
- 2) plan i program rada zaštite na radu za tekuću godinu.

Članak 138.

Neposredni rukovoditelji vode evidenciju o zaduženju osobne zaštitne opreme.

XVIII. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA NA RADU

Članak 139.

Poslodavac je obvezan osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom.

Članak 140.

Prethodni i periodični pregledi i pribavljanje uvjerenja o tome ispunjavaju li osobe koje poslodavac namjerava zaposliti posebne uvjete za rad, odnosno zaposlenje, u skladu s pravilima zaštite na radu i provedbenim propisima kojima se utvrđuju posebni uvjeti za obavljanje određenih poslova, ne smiju biti na trošak radnika.

Članak 141.

Ocjenu radne sposobnosti te ispunjavanje uvjeta utvrđuje specijalist medicine rada, na temelju uputnice poslodavca, uzimajući u obzir podatke o poslovima i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu sposobnosti radnika za obavljanje poslova iz procjene rizika, koji se odnosi na poslove koje obavlja radnik čiju je sposobnost potrebno ocijeniti.

XIX. OBVEZE PREMA TIJELIMA NADZORA

Članak 142.

Poslodavac je obvezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj i teškoj ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojemu poslodavac obavlja rad.

Članak 143.

U slučaju nekog događaja iz prethodnog članka stručnjak zaštite na radu odmah o događaju izvještava (telefonom, telegramom, telefaksom) nadležno tijelo inspekcije rada te osigurava da se ne promijeni stanje nastalo događajem.

Članak 144.

Nakon takvog događaja mora se provesti ispitni postupak sa svrhom utvrđivanja izvora i uzroka njegovag nastanka te poduzeti mjere za sprečavanje njegova ponavljanja.

Članak 145.

Stručnjak zaštite na radu vodi ispitni postupak tijekom kojega od sudionika i neposrednog rukovoditelja prikuplja sve podatke o kojima se prema propisima podnosi pismeno izvješće nadležnom organu inspekcije rada.

Članak 146.

Nakon obavljenog ispitnog postupka, u roku od 48 sati od nastanka događaja, stručnjak zaštite na radu dužan je organu inspekcije rada dostaviti pisanu obavijest s podacima utvrđenim propisom.

Članak 147.

Stručnjak zaštite na radu dužan je inspektoru rada na njegov zahtjev dati sva objašnjenja i podatke koji su mu potrebni u obavljanju nadzora.

Članak 148.

Stručnjak zaštite na radu dužan je organu inspekcije rada podnositi godišnji izvještaj o oštećenjima zdravlja radnika.

Članak 149.

U roku od 8 dana od isteka roka utvrđenog rješenjem inspektora rada stručnjak zaštite na radu dužan ga je obavijestiti o provedbi rješenja ili o razlozima zbog kojih rješenje nije provedeno.

Članak 150.

Stručnjak zaštite na radu dužan je inspektoru rada pružiti pomoć pri utvrđivanju činjenica potrebnih radi ocjene je li postupano prema propisima, dati potrebna obavještenja, staviti na uvid isprave i predlagati izvođenje odgovarajućih dokaza.

Članak 151.

Stručnjak zaštite na radu dužan je obavijestiti inspekciju rada o događaju koji je uzrokovao promjenu na sredstvima rada zbog koje je ugrožena sigurnost i zdravlje radnika u roku od 48 sati od nastanka događaja.

Članak 152.

Stručnjak zaštite na radu može od inspektora rada zahtijevati obrazloženje rješenja upisanog u knjigu nadzora, i to u roku od 8 dana nakon upisa.

Članak 153.

Stručnjak zaštite na radu može u roku od 8 dana od dana upisa u knjigu nadzora, odnosno od dostave rješenja, na odluku prvostupanjskog organa inspekcije rada uložiti žalbu drugostupanjskom organu.

XX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 154.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja na mrežnim stranicama Fakulteta.

Članak 155.

Na dan stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju važiti svi ranije doneseni akti u vezi sa zaštitom na radu.

TAJNIK

DEKAN

Josip Brstilo, mag. iur.

prof.dr.sc. Tomislav Dobranić

Klasa: 012-04/15-01/6

Urbroj: 251-61.01/139-15-1

Ovaj pravilnik objavljen je na mrežnim stranicama Veterinarskog fakulteta 29. travnja 2015., a stupa na snagu 8. svibnja 2015.

Izvornik Pravilnika o zaštiti na radu nalazi se u Tajništvu Veterinarskog fakulteta.